

შემოსავლების სამსახურის განმარტება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 157-ე მუხლზე

დღგ - ის გადამხდელად სავალდებულო რეგისტრაცია

ნაწილი 1. პირი, რომელიც ეწევა ეკონომიკურ საქმიანობას და რომლის მიერ ნებისმიერი უწყვეტი 12 კალენდარული თვის განმავლობაში განხორციელებული, დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციების საერთო თანხა აღემატება 100 000 ლარს (გარდა ამ მუხლის 1 ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა):

ა) ვალდებულია დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისათვის მიმართოს საგადასახადო ორგანოს დასაბეგრი ოპერაციების საერთო თანხის 100 000 ლარზე გადაჭარბების დღიდან არა უგვიანეს 2 სამუშაო დღისა;

ბ) დღგ-ის გადამხდელად ითვლება იმ დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების მომენტიდან (ამ ოპერაციის ჩათვლით), რომლის მიხედვითაც დასაბეგრი ოპერაციის საერთო თანხა გადაჭარბებს 100 000 ლარს.

ნაწილი 1¹. პირს (გარდა ამ კოდექსის 26-ე მუხლის მე-6 ნაწილით გათვალისწინებული პირისა), რომელიც საქონლის მიწოდებას ახორციელებს მხოლოდ სსზ-ის ტერიტორიაზე, ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში არ წარმოეშობა დღგ-ის სავალდებულო რეგისტრაციის ვალდებულება.

ანალიზი:

თუ პირი ეწევა საგადასახადო კოდექსის მე-9 მუხლით გათვალისწინებულ ეკონომიკურ საქმიანობას და ამავე დროს ნებისმიერი უწყვეტი 12 კალენდარული თვის განმავლობაში ახორციელებს საგადასახადო კოდექსის 161-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებულ დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციებს (საგადასახადო კოდექსის მე-13 მუხლის შესაბამისად, დღგ-ის მიზნებისათვის საქონელს არ მიეკუთვნება ფული), იმ დღიდან, როდესაც ასეთი ოპერაციების ღირებულება გადაჭარბებს 100 000 ლარს, ამ პირმა 2 სამუშაო დღის ვადაში საგადასახადო ორგანოში უნდა წარადგინოს განცხადება დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისათვის, რა დროსაც დღგ - ის გადამხდელად ითვლება იმ დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების მომენტიდან (ამ ოპერაციის ჩათვლით), რომლის მიხედვითაც დასაბეგრი ოპერაციის საერთო თანხა გადაჭარბებს 100 000 ლარს.

აღნიშნული წესი არ ვრცელდება პირზე, რომელიც საქონლის მიწოდებას ახორციელებს საგადასახადო კოდექსის 26-ე მუხლით გათვალისწინებულ მხოლოდ სპეციალური სავაჭრო ზონის ტერიტორიაზე, გარდა იმ იურიდიული პირისა, რომელიც სპეციალური სავაჭრო ზონის ტერიტორიაზე საქონლის რეალიზაციას ახორციელებს დაქირავებული სტაციონარული (ადგილი, რომელიც არ აკმაყოფილებს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის მე-15 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის მოთხოვნებს) სავაჭრო ობიექტის მეშვეობით და უფლება აქვს, დამოუკიდებლად შეასრულოს საგადასახადო ანგარიშგება / ვალდებულება.

საგადასახადო კოდექსის მე-9 მუხლის მე-2 ნაწილის მიხედვით განსაზღვრულია საქმიანობები, რომლებიც არ მიეკუთვნება ეკონომიკურ საქმიანობას, მაგალითად, როგორცაა: საქველმოქმედო ან/და რელიგიური საქმიანობა; დაქირავებით მუშაობა; ფიზიკური პირის მიერ ფულადი სახსრების განთავსება ბანკებსა და სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში დეპოზიტებსა და ანაზრებზე და სხვა საქმიანობები. შესაბამისად, თუ პირი ეწევა მხოლოდ საგადასახადო კოდექსის მე-9 მუხლის მე-2 ნაწილის მიხედვით განსაზღვრულ საქმიანობას მას დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის ვალდებულება არ წარმოეშვება.

ფაქტობრივი გარემოება I: „ X ” ფონდი, ამ კოდექსის მე-10 მუხლის შესაბამისად, ეწევა მხოლოდ საქველმოქმედო საქმიანობას – ყიდულობს საბავშვო ტანსაცმელს და საკვებს, შემდეგ კი ამ საქონელს უსასყიდლოდ აწვდის ბავშვთა სახლებს. სხვა საქმიანობას ფონდი არ ეწევა. იანვრის თვის განმავლობაში ფონდმა ბავშვთა სახლებს მიაწოდა 170 000 ლარის ღირებულების საბავშვო ტანსაცმელი და საკვები.

შედეგი: იმის გათვალისწინებით, რომ ფონდს, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მე-9 მუხლის შესაბამისად, არ უწარმოებია ეკონომიკური საქმიანობა, მას არ წარმოეშობა დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის ვალდებულება.

ფაქტობრივი გარემოება II: „ X ” ფონდი, ამ კოდექსის მე-10 მუხლის შესაბამისად, ეწევა

საქველმოქმედო საქმიანობას – ყიდულობს საბავშვო ტანსაცმლის დასამზადებლად საჭირო საქონელს, აწარმოებს საბავშვო ტანსაცმელს და უსასყიდლოდ აწვდის ბავშვთა სახლებს. ასევე ქველმოქმედებისათვის საჭირო თანხების მოსამიღებლად ახდენს მის მიერ წარმოებული საბავშვო ტანსაცმლის რეალიზაციას, საიდანაც შემოსულ თანხებს გადასცემს ბავშვთა სახლებს. 2011 წლის 10 ივლისიდან 2012 წლის 9 ივლისამდე პერიოდში ფონდმა მოახდინა 95 000 ლარის ღირებულების საბავშვო ტანსაცმლის რეალიზაცია, ხოლო 2012 წლის 10 ივლისს 10 000 ლარის ღირებულების საბავშვო ტანსაცმლის რეალიზაცია.

შედეგი: „X” ფონდი 2012 წლის 10 ივლისს 10 000 ლარი ღირებულების საბავშვო ტანსაცმლის მიწოდებიდან, მიუხედავად იმისა, რომ არის საქველმოქმედო ორგანიზაცია წარმოადგენს დღგ-ის გადამხდელს, ვინაიდან 2011 წლის 10 ივლისიდან 2012 წლის 10 ივლისამდე (ნებისმიერი უწყვეტი 12 თვის განმავლობაში) პერიოდში მის მიერ საგადასახადო კოდექსის მე-9 მუხლით გათვალისწინებული ეკონომიკური საქმიანობიდან განხორციელებული საგადასახადო კოდექსის 161-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციების საერთო თანხამ (105 000 ლარი) გადააჭარბა 100 000 ლარს. შესაბამისად ფონდის მიერ განხორციელებული ბოლო ოპერაცია (2012 წლის 10 ივლისს 10 000 ლარის ღირებულების საბავშვო ტანსაცმლის რეალიზაცია) ექვემდებარება დღგ-ით დაბეგვრას. ფონდმა 2012 წლის 10 ივლისიდან 2 სამუშაო დღის ვადაში საგადასახადო ორგანოში უნდა წარადგინოს განცხადება დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისათვის. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის თაობაზე განცხადების არწარდგენა განიხილება, როგორც დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გარეშე საქმიანობა და გამოიწვევს პასუხისმგებლობას საგადასახადო კოდექსის 282-ე მუხლის შესაბამისად.

ფაქტობრივი გარემოება III : შპს „A” დარეგისტრირდა 2010 წლის 1 მარტს. იმავე თვეში მან განახორციელა 10 000 ლარის დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციები. 2011 წლის 1 მარტისათვის დღგ-ით დასაბეგრმა ოპერაციებმა სულ შეადგინა 95 000 ლარი. 2011 წლის 1 მარტიდან 2011 წლის 1 აპრილამდე „A”-მ მოახდინა 9 000 ლარის საქონლის რეალიზაცია. ამ საქონლის რეალიზაცია წარმოადგენს დღგ-ით დასაბეგრ ოპერაციას.

შედეგი: შპს „A”-ს არ წარმოემგება დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის ვალდებულება, ვინაიდან მისი შექმნის შემდეგ, არც ერთი უწყვეტი 12 კალენდარული თვის განმავლობაში, დღგ-ით დასაბეგრმა ოპერაციებმა არ გადააჭარბა 100 000 ლარს. როგორც უკვე აღინიშნა, 2010 წლის 1 მარტიდან 2011 წლის 1 მარტამდე დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციების ჯამმა შეადგინა 95 000 ლარი, ხოლო 2010 წლის 1 აპრილიდან 2011 წლის 1 აპრილამდე – 94 000 ლარი (95000+9000-10000).

ფაქტობრივი გარემოება IV : არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირი საქმიანობას ახორციელებს „გრანტის შესახებ“ საქართველოს კანონის მოთხოვნების შესაბამისად. მინიჭებული აქვს საქველმოქმედო ორგანიზაციის სტატუსი. დონორებიდან მიღებული სახსრებით (გრანტი) ახორციელებს საგანმანათლებლო, სამეცნიერო-კვლევით, ჯანმრთელობის დაცვის, კულტურულ, სპორტულ, ეკოლოგიურ და სოციალურ პროექტებს. აგრეთვე სახელმწიფოებრივი და საზოგადოებრივი მნიშვნელობის პროგრამების დაფინანსებას.

ააიპ საკუთარი ძალებით ახდენს სკოლების, თეატრების, სტადიონების და საავადმყოფოების მშენებლობას. აგრეთვე სხვა სახელმწიფოებრივი და საზოგადოებრივი მნიშვნელობის ობიექტების მშენებლობას. მშენებლობის დასრულების შემდგომ შესაბამისი კომისიის მიერ (ადგილობრივი თვითმმართველობა) ექსპლუატაციაში მიღებას, საჯარო რეესტრში დარეგისტრირებას და მხოლოდ ამ პროცესების შემდგომ, ახორციელებს შენობა-ნაგებობების სხვა მოძრავი ქონების გადაცემას საქველმოქმედო ორგანიზაციებისთვის უსასყიდლოდ, შემდგომი საქველმოქმედო საქმიანობის განხორციელებისათვის.

შედეგი: მოცემულ პირობებში, ააიპ-ის მიერ აშენებული შენობა-ნაგებობების საქველმოქმედო ორგანიზაციებზე უსასყიდლოდ გადაცემა წარმოადგენს საქველმოქმედო და არა ეკონომიკურ საქმიანობას და დღგ-ის გადამხდელად სავალდებულო რეგისტრაციის ვალდებულების განსაზღვრისას არ უნდა იქნეს გათვალისწინებული.

ნაწილი 2 . პირი, რომელიც აწარმოებს აქციზურ საქონელს საქართველოში, ვალდებულია დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისათვის მიმართოს საგადასახადო ორგანოს აქციზური საქონლის მიწოდებამდე.

ანალიზი:

თუ პირი საგადასახადო კოდექსის მე-9 მუხლით გათვალისწინებული ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში აწარმოებს აქციზურ საქონელს, რომელიც საგადასახადო კოდექსის მე-7 კარის შესაბამისად იბეგრება აქციზით, იგი საგადასახადო კოდექსის მე-16 მუხლით გათვალისწინებული ასეთი საქონლის მიწოდებამდე (სასყიდლით ან უსასყიდლოდ) ვალდებულია გატარდეს რეგისტრაციაში დღგ-ის გადამხდელად.

ფაქტობრივი გარემოება V: შპს „X“ საქართველოს ტერიტორიაზე აწარმოებს ბრენდს. ბრენდის წარმოების ტექნოლოგია ითვალისწინებს ყურძნის სპირტის დაყენებას მუხის კასრებში, სულ ცოტა, 3 წლის განმავლობაში. 2011 წლის 10 ივლისს მეწარმემ ყურძნის სპირტი ჩაასხა მუხის კასრებში, რომელიც კასრებში უნდა იყოს 2014 წლის ივლისამდე. 3 წლის შემდეგ „X“ გეგმავს ბრენდის ჩამოსხმას ბოთლებში და 2014 წლის 1 აგვისტოს მაღაზიებში სარეალიზაციოდ მიწოდებას. „X“ სხვა ეკონომიკურ საქმიანობას არ ეწევა და არ არის დღგ-ის გადამხდელი.

შედეგი: „X“ ვალდებული იქნება 2014 წლის 1 აგვისტომდე რეგისტრაციაში გატარდეს დღგ-ის გადამხდელად. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გარეშე, 2014 წლის 1 აგვისტოს მაღაზიებში სარეალიზაციოდ ბრენდის მიწოდება, შპს „X“-ის მხრიდან განიხილულ იქნება როგორც დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გარეშე საქმიანობა და გამოიწვევს პასუხისმგებლობას საგადასახადო კოდექსის 282-ე მუხლის შესაბამისად.

ნაწილი 3 . პირი, რომელიც ახორციელებს აქციზური საქონლის იმპორტს საქართველოში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც აქციზური საქონლის საქართველოში იმპორტი გათავისუფლებულია დღგ-ის გადახდისაგან, ვალდებულია დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისათვის მიმართოს საგადასახადო ორგანოს საქართველოში აქციზური საქონლის მიწოდებამდე.

ანალიზი:

თუ პირი საგადასახადო კოდექსის მე-9 მუხლით გათვალისწინებული ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში ახორციელებს აქციზური საქონლის იმპორტს, რომელიც საგადასახადო კოდექსის მე-7 კარის შესაბამისად იბეგრება აქციზით, იგი საგადასახადო კოდექსის მე-16 მუხლით გათვალისწინებული ასეთი საქონლის მიწოდებამდე (სასყიდლით ან უსასყიდლოდ) ვალდებულია გატარდეს რეგისტრაციაში დღგ-ის გადამხდელად.

ფაქტობრივი გარემოება VI : შპს „X“ -მა ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში 2011 წლის 10 ივლისს განახორციელა აქციზური საქონლის (სპირტის) იმპორტი. ამავე წლის 12 ნოემბერს პირმა განახორციელა 70 000 ლარის არააქციზური საქონლის მიწოდება, ხოლო 27 ნოემბერს მოახდინა 15 000 ლარის აქციზური საქონლის (სპირტის) მიწოდება. ამასთან, ნებისმიერი უწყვეტი 12 კალენდარული თვის განმავლობაში მისი დასაბეგრი ოპერაციების ბრუნვა არ აღემატება 100 000 ლარს. შპს „X“ -მა არ მიმართა საგადასახადო ორგანოს დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისთვის.

შედეგი: მიუხედავად იმისა, რომ შპს „X“ -ის დასაბეგრი ოპერაციების ბრუნვა ნებისმიერი უწყვეტი 12 კალენდარული თვის განმავლობაში არ აღემატებოდა 100 000 ლარს, შპს „X“ -ი ვალდებული იყო აქციზური საქონლის მიწოდებამდე (2011 წლის 27 ნოემბრამდე) საგადასახადო ორგანოსათვის მიემართა დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისათვის. შპს „X“ -ის მხრიდან დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის თაობაზე განცხადების არწარდგენა განიხილება როგორც დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გარეშე საქმიანობა და გამოიწვევს პასუხისმგებლობას საგადასახადო კოდექსის 282-ე მუხლის შესაბამისად.

ნაწილი 4. თუ ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში მოსალოდნელი ერთჯერადი ოპერაციის შედეგად ან ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში ერთ დღეში დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციის თანხა აღემატება 100 000 ლარს, პირი:

ა) ვალდებულია დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისათვის მიმართოს საგადასახადო ორგანოს დასაბეგრი ოპერაციების საერთო თანხის 100 000 ლარზე გადაჭარბების დღიდან არა უგვიანეს 2 სამუშაო დღისა;

ბ) დღგ-ის გადამხდელად ითვლება იმ ერთჯერადი ოპერაციის ან ერთ დღეში განხორციელებული დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების მომენტიდან (ამ ოპერაციის ჩათვლით), რომლის მიხედვითაც დასაბეგრი ოპერაციის თანხა გადააჭარბებს 100 000 ლარს.

ფაქტობრივი გარემოება VII : შპს „X” არ არის დღგ-ის გადამხდელი. იგი ახორციელებს მის პირველ ოპერაციას – შეგროვებული 1000 ტონა ჯართის მიწოდებას საქართველოს რეზიდენტი პირისათვის 300 000 ლარად.

შედეგი: შპს „X” აღნიშნული მიწოდების განხორციელებიდან წარმოადგენს დღგ-ის გადამხდელს, შესაბამისად, ოპერაცია ექვემდებარება დღგ-ით დაბეგვრას. შპს „X” -მა ამ ოპერაციის განხორციელებიდან 2 სამუშაო დღის ვადაში საგადასახადო ორგანოში უნდა წარადგინოს განცხადება დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისათვის. შპს „X” -ის მხრიდან დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის თაობაზე განცხადების არწარდგენა განიხილება როგორც დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გარეშე საქმიანობა და გამოიწვევს პასუხისმგებლობას საგადასახადო კოდექსის 282-ე მუხლის შესაბამისად.

ფაქტობრივი გარემოება VIII : შპს - “X” ეწევა მხოლოდ სამედიცინო მომსახურებას, რომელიც საგადასახადო კოდექსის 168-ე მუხლის მე-2 ნაწილის “ე” ქვეპუნქტით გათავისუფლებულია დღგ-ისგან. შესაბამისად, მის მიერ აღნიშნული მომსახურებიდან მიღებული შემოსავალი არ გაითვალისწინება დღგ-ის გადამხდელად სავალდებულო რეგისტრაციის განსაზღვრისას და პირი არ არის დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული. შპს „X” -მა 2011 გადაწყვიტა გაეფართოვებინა მისი საქმიანობა და ააშენა ახალი კლინიკა ღირებულებით 150 000 ლარი. შპს „X” -მა 2012 წლის 3 მარტს დაიწყო ახალი კლინიკის ძირითად საშუალებად გამოყენება (მიიღო ექსპლუატაციაში).

შედეგი: საგადასახადო კოდექსის 161-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ” ქვეპუნქტის მიხედვით დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციას წარმოადგენს საკუთარი წარმოების შენობა-ნაგებობის ძირითად საშუალებად გამოყენება, ხოლო დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დროდ ითვლება ძირითადი საშუალების ექსპლუატაციაში მიღების მომენტი. ფაქტობრივი გარემოებიდან გამომდინარე, 2012 წლის 3 მარტიდან შპს „X” წარმოადგენს დღგ-ის გადამხდელს, ვინაიდან მის მიერ ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში ერთ დღეში დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციის თანხა აღემატება 100 000 ლარს, შესაბამისად, ოპერაცია ექვემდებარება დღგ-ით დაბეგვრას. შპს „X” ვალდებულია დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისათვის მიმართოს საგადასახადო ორგანოს დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელებიდან არა უგვიანეს 2 სამუშაო დღისა. შპს „X” -ის მხრიდან დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის თაობაზე განცხადების არწარდგენა განიხილება როგორც დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გარეშე საქმიანობა და გამოიწვევს პასუხისმგებლობას საგადასახადო კოდექსის 282-ე მუხლის შესაბამისად.

ნაწილი 5. რეორგანიზაციის შედეგად შექმნილი პირი, თუ რეორგანიზაციის ერთ-ერთი მხარე არის დღგ-ის გადამხდელი, ვალდებულია დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისათვის მიმართოს საგადასახადო ორგანოს დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელებამდე, მაგრამ რეორგანიზაციის დასრულებიდან არა უგვიანეს 10 კალენდარული დღისა.

ანალიზი:

საწარმო შესაძლებელია გარდა იქმნას (სამართლებრივი ფორმა შეეცვალოს), შეერწყას მეორე საწარმოს (გაერთიანდეს) ან გაიყოს (დაყოფა, გამოყოფა) რამდენიმე საწარმოდ, რაც „მეწარმეთა შესახებ” საქართველოს კანონის მე-14⁴ მუხლის მიხედვით წარმოადგენს რეორგანიზაციის სახეებს. თუ სამართლებრივი ფორმის ცვლილებისას, გაერთიანებისას, დაყოფისას ან გამოყოფისას ერთ-ერთი მხარე მაინც არის დღგ-ის გადამხდელი, რეორგანიზაციის შედეგად შექმნილი (სამართლებრივი ფორმის შეცვლილი, გაერთიანებული, დაყოფილი ან გამოყოფილი) პირი ვალდებულია დღგ-ის გადამხდელად დარეგისტრირდეს დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელებამდე, მაგრამ რეორგანიზაციის დასრულებიდან არა უგვიანეს 10 კალენდარული დღისა.

ფაქტობრივი გარემოება IX : შპს „X” , რომელიც არის დღგ-ის გადამხდელი გაიყო ორ შპს-ად: შპს „Y” -ად და შპს „Z” -ად. „Y” -ს რეგისტრაციიდან მე-3 დღეს სურს განახორციელოს დღგ-ით დასაბეგრი იმ საქონლის რეალიზაცია, რომელიც არ არის დღგ-ისგან გათავისუფლებული ჩათვლის უფლებით ან ჩათვლის უფლების გარეშე.

შედეგი: ახლად შექმნილი ორივე კომპანია ვალდებულია, სახელმწიფო რეგისტრაციიდან არა უგვიანეს 10 კალენდარული დღისა, საგადასახადო ორგანოში წარადგინოს განცხადება დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის თაობაზე, ხოლო შპს „Y” -მა აღნიშნულ შემთხვევაში განცხადება დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის თაობაზე საგადასახადო ორგანოში უნდა წარადგინოს საქონლის რეალიზაციის განხორციელებამდე. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის თაობაზე განცხადების წარდგენის გარეშე შპს „Y” -ის მიერ საქონლის მიწოდება განიხილება როგორც დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გარეშე საქმიანობა და გამოიწვევს პასუხისმგებლობას საგადასახადო კოდექსის 282-ე მუხლის შესაბამისად.

ნაწილი 6. დღგ-ის გადამხდელი პარტნიორისაგან/წევრისაგან შენატანის სახით საქონლის/მომსახურების მიღების შემთხვევაში საწარმო/ამხანაგობა ვალდებულია დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისათვის მიმართოს საგადასახადო ორგანოს დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელებამდე, მაგრამ შენატანის განხორციელებიდან არა უგვიანეს 10 კალენდარული დღისა.

ფაქტობრივი გარემოება X : შპს „X ” -მა და რამდენიმე ფიზიკურმა პირმა დააფუძნეს შპს „ Y ” . „X ” არის დღგ-ის გადამხდელი , მან „ Y ” -ის კაპიტალში შეიტანა 20 000 ლარის ღირებულების მანქანა-დანადგარები.

შედეგი: შპს „Y” ვალდებულია, სახელმწიფო რეგისტრაციიდან 10 დღის ვადაში საგადასახადო ორგანოში განცხადება წარადგინოს დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის თაობაზე. თუ შპს „Y”-ს სურს, დასაბეგრი ოპერაციები განხორციელოს უფრო ადრე, მან განცხადება დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის თაობაზე საგადასახადო ორგანოში უნდა წარადგინოს ამ დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელებამდე. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის თაობაზე განცხადების წარდგენის გარეშე „Y ” -ის მიერ დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელება განიხილება როგორც დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გარეშე საქმიანობა და გამოიწვევს პასუხისმგებლობას საგადასახადო კოდექსის 282-ე მუხლის შესაბამისად.

ნაწილი 7. დღგ-ის გადამხდელად სავალდებულო რეგისტრაციას დაქვემდებარებული პირის რეგისტრაციის გარეშე გამოვლენისას საგადასახადო ორგანო ატარებს ამ პირს რეგისტრაციაში დღგ-ის გადამხდელად. ამასთანავე, პირი დღგ-ის გადამხდელად ითვლება რეგისტრაციის ვალდებულების წარმოშობის მომენტიდან.

ანალიზი:

თუ საგადასახადო ორგანო გამოავლენს პირს, რომელსაც დაუდგა დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის ვალდებულება, მაგრამ რეგისტრირებული არ არის ასეთად, საგადასახადო ორგანო თვითონ არეგისტრირებს პირს დღგ-ის გადამხდელად.

ფაქტობრივი გარემოება XI : შპს „X ” დღგ-ის გადამხდელად არარეგისტრირებული პირია, რომელიც გაწეული მომსახურებისთვის ყოველთვიურად ხელშეკრულებით იღებს 15 000 ლარს. შესაბამისად, მე-7 თვეს შპს „X ” -ს დაუდგა დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის ვალდებულება, თუმცა შპს „X ” -მა გააგრძელა საქმიანობა დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გარეშე და იმავე ოდენობით (15 000 ლარი) კომპენსაციის მიღება. საგადასახადო ორგანომ გამოავლინა აღნიშნული ფაქტი.

შედეგი: შპს „X ” ვალდებული იყო დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციების საერთო თანხის 100 000 ლარზე გადაჭარბებიდან არა უგვიანეს 2 სამუშაო დღისა დარეგისტრირებულიყო დღგ-ის გადამხდელად, შესაბამისად, მის მიერ დარღვეულია დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის წესი. საგადასახადო ორგანო მოახდენს შპს „X ” -ის დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციას. შპს „X ” -ს დაერიცხება კუთვნილი დღგ-ის გადასახადი და დაჯარიმდება დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გარეშე საქმიანობისათვის საგადასახადო კოდექსის 282-ე მუხლის შესაბამისად.

ნაწილი 8. სავალდებულო რეგისტრაციის ვალდებულების განსაზღვრისას არ გაითვალისწინება:

- ა) ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებული დასაბეგრი ოპერაციები;
- ბ) ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებული დასაბეგრი ოპერაციები;
- გ) ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელის სტატუსის მქონე პირისთვის – ფიქსირებული გადასახადით დასაბეგრი საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი.

ფაქტობრივი გარემოება XII: შპს „ Z ” -ის საქმიანობა მიწების ყიდვა-გაყიდვა. „ Z ” -მა თვის განმავლობაში იყიდა და გაყიდა 2 ნაკვეთი. ერთი ნაკვეთი „ Z ” -მა გაყიდა 120 000 ლარად, ხოლო მეორე – 300 000 ლარად.

შედეგი: მიუხედავად იმისა, რომ „ Z ”-მა მიიღო შემოსავალი, რომელიც აღემატება 100 000 ლარს, მას არ დაუდგა დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის ვალდებულება, ვინაიდან მიწის ნაკვეთის მიწოდება საგადასახადო კოდექსის 168-ე პირველი ნაწილის მიხედვით ჩათვლის უფლების გარეშე დღგ-ისგან გათავისუფლებულია.

ფაქტობრივი გარემოება XIII : შპს „ Z ” ახორციელებს „სპეციალური დაბეგვრის რეჟიმების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის დადგენილებით განსაზღვრული ფიქსირებული გადასახადით დასაბეგრ საქმიანობას – აქვს პურის საცხობი თონე, რომელზეც მინიჭებული აქვს შესაბამისი სტატუსი , ასევე აქვს ტანსაცმლის მაღაზია, რომელიც ექვემდებარება დაბეგვრას საერთო წესით.

შპს „ Z ” -მა 2012 წლის 10 ივლისიდან 2013 წლის 10 ივლისამდე მიიღო შემოსავალი თონეთი გაწეული საქმიანობიდან 40 000 ლარი, ხოლო ტანსაცმლის მაღაზიიდან – 80 000 ლარი, ჯამში – 120 000 ლარი (40 000 + 80 000). შესაბამისად, ნებისმიერი უწყვეტი 12 კალენდარული თვის განმავლობაში განხორციელებული, დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციების საერთო თანხის მიხედვით გადააჭარბა 100 000 ლარს.

შედეგი: მიუხედავად იმისა, რომ შპს „ Z ”-მა დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციების საერთო თანხის მიხედვით (120 000) გადააჭარბა 100 000 ლარს, მას არ დაუდგება დღგ-ის გადამხდელად სავალდებულო რეგისტრაციის ვალდებულება, ვინაიდან ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელის სტატუსის მქონე პირისთვის ფიქსირებული გადასახადით დასაბეგრი საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი სავალდებულო რეგისტრაციის ვალდებულების განსაზღვრისას არ გაითვალისწინება.

ნაწილი 9. დღგ-ის გადამხდელად არარეზიდენტის სავალდებულო რეგისტრაციის მიზნით, მისი დასაბეგრი ოპერაციების საერთო თანხის განსაზღვრისას, მხედველობაში მიიღება მხოლოდ საქართველოში მუდმივი დაწესებულების მეშვეობით განხორციელებული საქონლის მიწოდება და მომსახურების გაწევა.

ანალიზი:

სავალდებულო რეგისტრაციის მიზნით არარეზიდენტი პირის დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციების დაანგარიშებისას დაჯამდება მხოლოდ იმ საქონლის და მომსახურების მიწოდება, რომლებიც არარეზიდენტმა განახორციელა საგადასახადო კოდექსის 29-ე მუხლის შესაბამისად რეგისტრირებული მუდმივი დაწესებულების მეშვეობით. არარეზიდენტის მუდმივი დაწესებულების დღგ-ის გადამხდელად სავალდებულო რეგისტრაციის გარეშე გამოვლენისას საგადასახადო ორგანო ატარებს არარეზიდენტის მუდმივ დაწესებულებას რეგისტრაციაში დღგ-ის გადამხდელად. ამასთანავე, არარეზიდენტის მუდმივი დაწესებულება დღგ-ის გადამხდელად ითვლება რეგისტრაციის ვალდებულების წარმოშობის მომენტიდან.

ფაქტობრივი გარემოება XIV: უცხოურმა „ Y ” კომპანიამ საქართველოში, ამ კოდექსის 29-ე მუხლის შესაბამისად, დაარეგისტრირა მუდმივი დაწესებულება. 9 თვის განმავლობაში მუდმივმა დაწესებულებამ საქართველოს საწარმოებს გაუწია 90 000 ლარის ღირებულების მარკეტინგული მომსახურება. გარდა ამისა, თვითონ „ Y ” -მა საქართველოს საწარმოებს დამატებით გაუწია 15 000 ლარის ღირებულების მარკეტინგული მომსახურება.

შედეგი: მიუხედავად იმისა, რომ გაწეული მომსახურების ჯამური ღირებულება 105 000 ლარია (100 000 ლარზე მეტია), მუდმივ დაწესებულებას დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის ვალდებულება არ გაუჩნდება, რადგან დასაბეგრი ოპერაციების საერთო თანხის განსაზღვრისას მხედველობაში მიიღება მხოლოდ მუდმივი დაწესებულების მეშვეობით გაწეული მომსახურება, რომლის ღირებულებაც 90 000 ლარია (100 000 ლარზე ნაკლებია).

